Bulla.S.D.N.D.Pii diuina prouidẽtia Pape quarti super Residentia Episcopali.

Pius Eps seruus seruorũ Dei, ad futurã rei memoriã.

DE Salute gregis Dominici nobis ex alto commissi, attentius cogitantes, ad ea libenter intendimus, per quæ grex ipse continua suorum cũ eo residentia Pastorum præseruetur à noxiis, & in deuium prolabẽs ad rectitudinis tramitem reducatur, vt Pastores ipsi residentiam ipsam, prout tenentur, commodius facere, ac circa ipsius gregis curam libentius, ac feruentius inuigilare, & illam ab errorum præcipitiis præseruare, ac in fide orthodoxa, & deuotione nostra continere valeant opem, & operam efficaces impedimus, prout rerum, & temporum qualitate pensata conspicimus in Domino salubriter expedire. Hinc est, quòd nos Motu proprio, non ad alicuius nobis super hòc oblatæ petitionis instantiam: sed de nostra mera deliberatione, vniuersos, & singulos venerabiles fratres nostros Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & Patriarchas ab Ecclesiis, & Diocœsibus suis absentes in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub interdicti ingressus Ecclesiæ pœna, eo ipso, absque alia declaratione incurrenda, districte præcipiendo monemus, vt omnibus postpositis quanto citius, in Romana Curia, videlicet moram trahentes, intra vnum, extra eam vero in Italia intra duos, extra vero Italiam existentes, intra quatuor menses à die publicationis præsentium in locis infrascriptis faciendam computandos, se itineri committere, & legitimis itineribus ad ecclesias seu dioc. suas proficisci, & sese personaliter conferre, ac ibidem, vt tenentur, residere, & pastorale officium exercere debeant. Si quis autem à Patriarchali, Primatiali, Metropolitañ. seu Cathedrali Ecclesia sibi quocunq; titulo, nomine, seu iure commissa quacunq; ille dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat legitimo impedimento, seu iustis & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suam Dioces. morando abfuerit, quartæ partis fructuum vnius Anni fabricæ Ecclesiæ, & pauperibus loci per superiorem Ecclesiasticum applicandorũ pœnam ipso iure incurrat. Quòd si per alios sex menses in hmôi absentia perseuerauerit, aliam quartam partem fructuum similiter applicandam, eo ipso amittat: crescente vero contumacia, vt seuiori sacrorum Canonum censuræ subiiciatur, Metropolitañ. Suffraganeos, Episcopos absentes, Metropolitañ. vero absentem, Suffraganeus, Episcopus antiquior residens, sub pœna interdicti ingressus ecclesię ipso iure incurrenda, infra tres menses per literas, vel nuncium Romano Pontifici denunciare teneatur: qui in ipsos absentes, prout cuiusq; maior aut minor contumacia exegerit, suæ supremæ sedis auctoritate animaaduertere, & ecclesiis ipsis de pastoribus vtilioribus prouidere poterit, sicut in domino nouerit salubriter expedire: Eosdem autem Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & Episcopos mandatis nostris parentes, & apud suas ecclesias, seu in earum Dioc. personaliter residentes specialibus fauoribus, & gratiis prosequi volentes, vt liberius & commodius eorum officio fungi valeant, eis, & eorum cuilibet, vt quandiu resederint, etiam prætextu quorumcunque delictorum & excessuum etiam atrociorum, etiam hæresis, & læsæ maiestatis criminum per eos quomodolibet commissorum, ad comparendum personaliter in Ro. Curia per quoscunq; Iudices ordinarios vel delegatos, etiam S.R.E. Cardinales, nisi vigore specialis commissionis manu nostra, vel Romani Põtificis pro tempore existentis signatæ, trahi, aut citari non possint nec debeant, atque aliter factas citationes &

censuras in eis appositas,ac inde secuta quæcunque nulla & irrita,ac nullius roboris & momenti fore,ac eos minime afficere aut arctare statuimus,& ordinamus. Nec non eos & eorum quemlibet ab omnibus & singulis decimis,subsidiis,& aliis oneribus ordinariis,& extraordinariis quomodolibet nuncupatis,per nos & successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, ac sedem apostolicam, etiam Motu proprio,& ex certa scientia,ac etiam consistorialiter etiam ad instantiam Regum,& Principum quomodolibet,& ex quauis etiam quantumuis vrgentissima,iustissima,ac pia & necessaria causa,etiam pro defensione fidei Catholicæ, ratione dictarum Ecclesiarum nunc & pro tempore impositis, illorumque solutione, auctoritate Apostolica,tenore præsentium ex simili scientia pęnitus, & omnino eximimus & liberamus,nec ad id à dilectis filiis modernis,& pro tempore existentibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario,necnon Cameræ Apostolicæ Thesaurario, Præsidentibus,& Clericis,ac decimarum,subsidiorum,& aliorum onerum huiusmodi Collectoribus,& Subcollectoribus,seu Exactoribus, & Commissariis ad id pro tempore deputatis,etiam vigore quorumcunque priuilegiorum, indultorum, & literarum, etiam præsentibus derogantium,ac illarum totum tenorem de verbo ad verbum exprimentium eis quomodolibet concessorum & concedendorum cogi,seu compelli, & ob non solutionem,huiusmodi aliquas sententias, censuras, & pęnas incurrere posse decernimus: illisquę & quibusuis aliis in virtute sanctæ obedientiæ,& sub nostræ indignationis,necnon excommunicationis,aut suspensionis,ac priuationis suorum officiorum & beneficiorum,quæ obtinent,& pro tempore obtinebunt, eo ipso incurrendis pœnis,ne eosdem Episcopos, Archiepiscopos,Primates,& Patriarchas sic in dictis Ecclesiis,vel earum Diœces. residentes,quandiu in illis resederint,vt præfertur, ad solutionem decimarum, subsidiorum, & onerum præfatorum cogere, ac propter illorum non solutionem excommunicationis aut alias sententias, censuras, & pœnas promulgare quoquomodo audeant seu præsumant districtius inhibemus. Et insuper eisdem Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, & Patriarchis sic vt præmittitur, residentibus, vltra priuilegia, & indulta eis per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac Sedem Apostolicam, & Generalia Concilia, & Cancellariæ Apostolicæ Regulas concessa, quæ in suo robore permanere volumus tanquam a dicta Sede delegati in quibuscunque ciuilibus criminalibus, vel mixtis causis contra quoscunque Clericos sæculares particulares, ac etiam extra eorum Monasteria seu regularia loca degentes regulares quomodolibet exemptos auctoritate nostra procedere, & causas ipsas cognoscere fineque debito terminare, ac quicquid terminauerint exequi, & obseruari facere, ipsosque exemptos pro tempore delinquentes iuxta eorum excessus & delicta punire, corrigere, & omnem iurisdictionem in eos exercere, omniaque alia & singula in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria & opportuna quæ nosmet facere, exercere, & exequi possemus, in omnibus, & per omnia facere, exercere, & exequi libere, & licite valeant plenam & liberam licentiam ac facultatem auctoritate & tenore prædictis concedimus & indulgemus, Decernentes ab eorum ordinationibus interloquutionibus & decretis ante diffinitiuam sententiam, vel vim diffinitiuæ habentem, & vbi agetur de morum correctione nullatenus etiam ad nos & Sedem Apostolicam appellari posse: & nihilominus per appellationes quascunq; contra præsentium tenorem quomodolibet interpositas minime causas deuolui,aut etiam per quasuis inhibitiones etiam cum quibusuis censuris & pœnis eis a quibusuis iudicibus ordinariis vel delegatis forsan faciendas illarum vlteriorem cognitionem & expeditionem, & vbi de morum correctione agetur etiam legitimam executionem minime impediri, aut censuris & pœnis huiusmodi ligari aut irretiri censere. Sicq;

in præmissis

in præmissis omnibus & singulis per quoscunque Metropolitañ. aut alios Iudices & Commissarios, etiam palatii Apostolici Auditores & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sublata eis aliter iudicandi & interpretandi, aut diffiniendi potestate iudicari, diffiniri, aut interpretari debere necnon irritum & inane quicquid secus a quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Mandantes venerabilibus fratribus nostris Feltreñ. & Pisaureñ. ac Ameriñ. Episcopis per Apostolica scripta, Motu simili quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum, per se, vel alium seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcunque vbi & quando opus fuerit, & quotiens pro parte eorundem Episcoporum, Archiepiscoporum, Primatum, et Patriarcharum, seu alicuius eorum desuper requisiti fuerint, solemniter publicantes eisq; in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant eadem auctoritate nr̃a illos et eoꝝ singulos oĩbus et singulis præmissis pacifice frui, et gaudere: non permittentes eos desuper per eosdem Camerarium, Thesaurarium, Præsidentes & Clericos, necnon Collectores, & Subcollectores et Exactores et Commissarios præfatos seu quoscunq; alios quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, et rebelles per similes censuras et pœnas ecclesiasticas, ac alia opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita compescendo, necnõ legitimis super his habendis seruatis processibus, censuras et pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Non obstãtibus fe. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri s de vna, et Concilii generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur, et aliis cõstitutionibus et ordinationibus Apostolicis, ac quibusuis Cameræ præfatæ statutis decretis, et declarationibus, etiam iuramento confirmatione Apostolica vel quauis firmitate alia roboratis, necnon priuilegiis, indultis, exemptionibus, etiam Marimagno, aut alias nuncupatis Conseruatorum deputationibus, et eornm ac aliis inhibitionibus, quibus dicti Episcopi, Archiepiscopi, et Patriarchę deferre minime teneantur, sed illis reiectis, ac non obstañ. in dictis causis, vt præfertur procedere, et illas iure debito terminare possint, ac literis Apostolicis eiusdem Cameræ Camerario, Thesaurario, Præsideñ. et Clericis, ac Collectoribus, et Subcollectoribus, Exactoribus: et Commissariis, ac exemptis, necnon Regibus et Principibus præfatis, ac dilectis filiis Archipresbytero, et Capitulo Ecclesiæ nostræ Lateraneñ. necnon hospitali nostro Sancti Spiritus in Saxia de Vrbe, et quibusuis aliis sub quibuscunq: tenoribus et formis, ac cum quibusuis clausulis, et decretis, etiam Motu et scientia similibus concessis, approbatis, et innouatis. Quibus oĩbus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, indiuidua, et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idẽ importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter et expresse derogamus, et quæ aduersus præmissa nemini suffragari posse volumus, contrariis quibuscunque. Aut si Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, et Episcopis, vel quibusuis aliis communiter vel diuisim ab eadem sit sede indultum, ꝙ interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas apostolicas non facientes plenam, et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et quia difficile foret præsentes literas ad singula in quibus fides forsan facienda foret loca deferri volumus et eadem auctoritate decernimus quòd earum transumptis manu alicuius Notarii publici subscriptis & sigillo alicuius Curiæ Ecclesiasticæ vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in iudicio & alibi vbi opus fuerit, quæ præsentibus ad

hiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Quod publicatio præsentium cum dimissione copiæ in valuis Basilicæ principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in Acie Campi Floræ eosdem præfatos, & eorum singulos etiam a dicta Curia absentes, sic vt præfertur, monitos, arctet, & afficiat, perinde, ac si præsentes literæ eis, ac eorum cuilibet personaliter intimatæ forent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ monitionis, statuti, ordinationis, exemptionis, liberationis, inhibitionis, concessionis, indulti, mandati, derogationis, voluntatum, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud sanctum Marcum. Anno incarnationis Dominicæ M. D. L X. Pridie Non. Sept. Pont. Nostri Anno Primo.

Cæ. Glorierius.

Barengus.

Anno à natiuitate Domini M.D.LX. indictione iii. die vero xiii. mensis Septembris Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D.N.D. Pij, diuina prouidentia Papæ Quarti, Anno primo, retroscriptæ literæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroscriptis dimissis ibidem copiis affixis iuxta illarum formam & tenorem, per nos Iacobum Carra, & Bernardinum Andreutium præfati Sanctissimi Domini Nostri Papæ Cursores.

Antonius Clerici Magister Cursorum.